

Deres ref.: 23/1236-

01.04.2023

Høringssvar på invitasjon til å gi innspill til «Arbeidet med ein handlingsplan for norsk fagspråk i academia»

Stipendiatororganisasjonene i Norge (SiN) er en paraplyorganisasjon for PhD kandidater og postdoktorers interesseorganisasjoner ved Norske institusjoner for høyere utdanning. I 2023 har vi elleve medlemsorganisasjoner som representerer rundt 90% av alle PhD kandidater i Norge. Vi gir uttrykk for våre medlemmers samlede mening i dette høringssvaret, og alle medlemsorganisasjoner har fått tilbud og deltatt i utformingen.

På bakgrunn av hvem vi representerer vil vi i svaret vårt fokusere på potensielle utfordringer unge forskere ser kan komme med arbeider for norsk fagspråk i academia, noen betraktninger og innspill.

Nesten halvparten av alle PhD kandidater og postdoktorer i Norge har ikke norsk som morsmål. Forskningen nødvendiggjør at de fleste forskningsgrupper arbeider på engelsk, dette er blant annet viktig for å fasilitere idéutvekslingen på tvers av landegrenser, kulturer og bakgrunner. For å holde seg relevante jobber de fleste forskningsgrupper ved norske universiteter og på høyskoler på engelsk. En av de store utfordringene med å få mer norsk fagspråk inn i forskningsgruppene er at de har en stor andel midlertidig ansatte, blant annet PhD kandidater og postdoktorer. Som vi vil vise må det da tas høyde for hvilke insentiver internasjonale, midlertidig ansatte har til å lære seg norsk. Når vi tenker på en ung, internasjonal forsker i Norges karrierestige, er tid brukt på å lære seg språket noe som tjener dem i neste jobbsøknad, eller kunne de brukt tiden på andre ting som veier tyngre i det akademiske arbeidsmarkedet?

Det at sektoren er preget av slik en stor grad av både midlertidig ansatte og internasjonale forskere, fører til en del praktiske løsninger som virker inn i spørsmål knyttet til norsk som fagspråk. Av midlertidigheten kommer to hovedutfordringer slik vi ser det. For det første er det en stor grad av rotasjon, som gjør at hver enkelt forskningsgruppe ikke vil kunne slutte om en enkelt forsker og integrere dem i norsk gradvis, det vil nemlig alltid rotere inn nye med mer eller mindre norskkompetanse. Det andre er at ønsket, og behovet, for unge forskere å levere forskning på høy kvalitet for å få en slik stilling i Norge, er det å lære seg norsk som fagspråk ikke på prioriteringslisten.

PhD kandidater og postdoktorer må skrive artikler – original forskning – for å få stå til disputas, og skal man forbli i academia trenger man flere av dem, publisert i internasjonalt anerkjente tidsskrift. Tidsrammen for både PhD-utdanningen og postdoktorstillingene er korte slik at begge grupper jobber under stort press for å nå gjennom nåløyet for en forskerkarriere. Det er ikke tilstrekkelig tid, og ingen insentiv for disse gruppene for å publisere forskning på norsk, eller bidra til utviklingen av norsk fagspråk slik insentivene er i dag. For tiden blir alle forskere vurdert på hvor mange publikasjoner de

har og hvor mange referanser deres publikasjoner får. Dermed blir det viktig å publisere på engelsk slik at forskningen er tilgjengelig for alle forskere uansett hvor de er fra og for å få publikasjonspoeng.

De fleste universiteter og høyskoler tilbyr norskkurs for utlendinger, men de fleste internasjonale PhD kandidater og postdoktorer har ikke tilstrekkelig tid for å lære norsk på et høyt *nok* nivå for å kunne bidra til språkutvikling innen norsk fagspråk..

Ved siden av disse utfordringene for unge forskere vil vi også gi noen innspill for tiltakene. For å få mer norsk fagspråk inn i institusjonene trengs det insentiver.

1. Det gir lite kjøtt på CV-bena å publisere i noen av de få norske tidsskriftene, dersom unge forskere skal insentiveres til å ta fatt på det må det gi større avkastning enn det gjør i dag.
2. Vurdering i akademiske karriereløp må forandres slik at en større bredde av kompetanse og publikasjoner utover akademiske journaler blir inkludert i vurdering. SiN holder med NOR-CAM (Universitets- og høyskolerådet) og ønsker seg en aktiv deltakelse av Norge i [CoARA](#).
3. Flere faste vitenskapelige ansatte, tidligere, gir internasjonale forskere insentiver til å lære seg norsk, og gir nordmenn lavere terskel for å arbeide med norsk fagspråk i eget fag.
4. Institusjoner må tilby norskkurs som er lett tilgjengelig, fleksible, altså som er mulig å kombinere med PhD-kandidater og postdoktorers arbeid innen stillingsbeskrivelsene. En mulighet er å inkludere det i PhD-gradens kurskomponent, eller åpne for forlengelse av stipendet.
5. Institusjonene må utvikle norskkurs med fokus på fagspråk og akademisk kommunikasjon på norsk.
6. Det må være fritt valg for unge forskere hvilket språk de kommuniserer deres forskningsresultater på.

Vi takker for at vi kunne gi innspill til arbeidet med handlingsplanen for norsk fagspråk i academia.

Med vennlig hilsen

Stipendiatororganisasjonene i Norge

Ole Kristian Dyskeland

Ole Kristian Dyskeland

Leder